



Заходи з адаптації до зміни клімату лісового господарства, які передбачені у проекті Стратегії адаптації сільського господарств України до зміни клімату

Сеперович Наталія, державний експерт експертної групи
стратегічного планування Директорату стратегічного планування
та євроінтеграції

Київ, 26 вересня 2019 року



Пом'якшення наслідків зміни клімату – одна з глобальних Цілей сталого розвитку 2030



СТРУКТУРА ДОСЛІДЖЕННЯ ФАО



I. Загальна частина

- 1.1. Світові тенденції щодо зміни клімату. Можливі наслідки впливу зміни клімату на ресурси і галузі.
- 1.2. Глобальні міжнародні угоди у сфері подолання проблеми зміни клімату та їх реалізація в Україні
- 1.3. Оцінка вразливості та ризиків



II. Головні ризики



III. Основні заходи та інструменти реалізації

- 3.1. Заходи адаптації до зміни клімату у рослинництві
- 3.2. Заходи адаптації до зміни клімату у тваринництві
- 3.3. Заходи адаптації до зміни клімату у лісовому господарстві
- 3.4. Заходи адаптації до зміни клімату рибного господарства та аквакультури



4 стратегічних цілей Стратегії



МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ



Ціль 1. Посилення інституційної спроможності та зміцнення законодавчого та нормативно-правового забезпечення адаптації до зміни клімату для сільського, лісового та рибного господарства.

Ціль 2. Посилення наукового забезпечення у сфері адаптації до зміни клімату сільського, лісового та рибного господарств

Ціль 3. Підвищення обізнаності, рівня освіти, підготовка кадрів та посилення наукового забезпечення у сфері адаптації до зміни клімату.

Ціль 4. Розробка і реалізація заходів з адаптації до зміни клімату на рівні об'єднаних територіальних громад і для домогосподарств у сільській місцевості.






Ціль 1. Посилення інституційної спроможності та зміцнення законодавчого та нормативно-правового забезпечення адаптації до зміни клімату для сільського, лісового та рибного господарства.



МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Для реалізації цілі 1. визначено такі завдання:

-  створення координаційно-дорадчого органу з питань зміни клімату при Мінагрополітики та координаційних робочих груп з цих питань при обласних державних адміністраціях
-  врахування впливу зміни клімату в обласних програмах розвитку аграрної галузі та у стратегіях розвитку об'єднаних територіальних громад, розроблення законодавчих актів щодо продовольчої безпеки, втрат продукції та відходів, розроблення рекомендацій щодо перегляду підходів до харчової безпеки в умовах зміни клімату
-  підтримка міжсекторальної координації (модернізація та розвиток транспортної логістики, підвищення кліматичної стійкості існуючих та нових будівель/споруд/теплиць, підтримка захисної і стабілізуючої функцій екосистем (лісові насадження вздовж річок, на схилах)



Ціль 2. Посилення наукового забезпечення у сфері адаптації до зміни клімату сільського, лісового та рибного господарств



МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Завданнями є:



розробка, схвалення, реалізація і подальший моніторинг цільової науково-технічної програми Мінагрополітики з питань запобігання зміні клімату і адаптації до неї у аграрній галузі, або забезпечення окремого кластеру у Державній науково-технічній програмі у сфері зміни клімату, затвердження якої у 2019 році передбачено Планом заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 року № 878-р)



вивчення кращих світових технологій і практик, у тому числі інтелектуальних, що враховують кліматичні аспекти, для цільових груп великих, середніх, малих сільськогосподарських підприємств, фермерів та переробних підприємств і сприяння отриманню практичного доступу до них



Ціль 3. Підвищення обізнаності, рівня освіти, підготовка кадрів та посилення наукового забезпечення у сфері адаптації до зміни клімату.



МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Головними завданнями є:



оновлення навчальних планів та програм закладів середньої та вищої сільськогосподарської освіти темами зі зміни клімату, проведення інформаційно-просвітницьких та медіа-заходів



поширення знань щодо енергозбереження по усьому ланцюгу виробництва сільськогосподарської продукції; підвищення кваліфікації спеціалістів сільського господарства, регулярне інформування аграріїв щодо зміни клімату



Ціль 4. Розробка і реалізація заходів по адаптації до зміни клімату на рівні громад і малих сільськогосподарських підприємств



МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Завданнями є стимулювання інноваційної діяльності кліматично орієнтованого ведення сільського господарства шляхом:



створення умов для ефективного використання земель сільськогосподарського призначення



субсидіювання діяльності малих сільських господарств з адаптації до зміни клімату

розвиток «зелених» та «кліматичних» кредитів



агростраховання





- розроблення програми «Ліси України до 2030 року» з урахуванням проблем запобігання та адаптації до зміни клімату, пріоритетів низьковуглецевого розвитку та потреб удосконалення міжсекторальної взаємодії;
- підтримка розвитку лісової сертифікації;
- зміцнення потенціалу організацій, що збирають інформацію про стан лісів України (лісовпорядкування, інвентаризація та моніторинг лісів);
- розвиток методів і моделей прогнозування та сценарного аналізу впливів зміни клімату на лісові екосистеми та лісове господарство;
- розвиток наземних і дистанційних методів інвентаризації та моніторингу лісів з урахуванням потреб відслідковування впливу зміни клімату;
- удосконалення методів оцінки вразливості лісів при зміні клімату і вивчення адаптаційних можливостей лісових екосистем;
- підготовка регіональних стратегій та заходів з адаптації лісів до зміни клімату;
- підтримка перманентного лісового покриву і збільшення лісистості території;
- раціональне поєднання штучного та природного лісовідновлення та лісорозведення з метою підвищення стійкості та продуктивності майбутніх лісових насаджень;



- надання переваги природньому поновленню лісів, збільшення частки змішаних лісових культур при штучному лісовідновленню;
- адаптивне коригування строків і технологій підготовки ґрунту, схем змішування, строків посадки та проведення доглядів за лісовими культурами;
- інтродукція лісових порід з метою розширення породного складу лісів за рахунок порід, що ростуть в ареалах, де кліматичні умови подібні до тих, які передбачаються кліматичними сценаріями;
- проведення уточнення лісонасінневого районування;
- розробка програми розвитку лісового насінництва, що забезпечуватиме збереження генетичного потенціалу лісів у генетичних резерватах, створених на основі найбільш цінних природних насаджень, створення генетичних банків насіння лісових порід, розширення мережі географічних культур аборигенних і інтродукованих видів у різних природних зонах України;
- створення архівів клонів, де будуть представлені генотипи виділених плюсових і елітних дерев з районів масового всихання лісів;
- виявлення локальних популяцій, стійких до негативного прояву зміни клімату та забезпечення збору від них насіння поліпшеної якості;
- підготовка кадрів тощо.